

O duševních nemocích

Otázka: Jak se duchovní věda dívá na duševní* nemoci? Současná věda popírá, že by někdo mohl pomýleným, zmateným myšlením upadnout do duševní nemoci. Onemocnění nervové soustavy a mozku prý může způsobit nanejvýš přílišná námaha ve spojení s duševní prací, nikoli však duševní obsah. Připouští to i theosofie?

Odpověď: Současná lékařská věda se sice naprosto nevyzná v zákonitých souvislostech ve vyšších světech, zmíněné tvrzení však vychází z pravdivého základu. To, co se nazývá duševní nemocí a co je jako takové onemocnění fyzických orgánů, může mít bezprostřední původ také jen ve *fyzických* skutečnostech. Zmatený cit, chybná myšlenka mají škodlivé účinky nejprve ve vyšších světech a na fyzický svět mohou zpětně působit jen zprostředkovaně. Kdo tedy mluví jen o zákonech fyzického světa a jiné nezná, dopustil by se chyby, kdyby chtěl připustit vliv ducha na mozek jdoucí naznačeným směrem. Současná věda má tedy *ze svého stanoviska* naprostou pravdu. *V jejím smyslu* mohou být pomatené myšlenky jen důsledkem nemocného mozku, nikoli naopak: nemocný mozek nemůže být důsledkem nějakých myšlenek.

Souvislost mezi mozkem a myšlenkou však nespočívá ve fyzickém, nýbrž ve vyšším světě. A i když náš fyzický mozek, který vidí naše oko ve fyzickém prostoru, nemůže být přímo ovlivněn

* V něm. orig. *Geisteskrankheiten*, tj. *duchovní nemoci*: němčina v tomto smyslu hovoří o nemocech ducha, nikoli duše, jako je to zvykem v českém jazyku. (Pozn. překi.)

obsahem myšlenky, jak ji zná rovněž na fyzický svět vázaný rozum, existuje přesto souvislost - pro fyzické pozorování skrytá - mezi vyššími (mentálními) zákony, z nichž pochází jednak mozek a jednak myšlenky tohoto mozku. A kdo dokáže vidět *tuto* souvislost, pro toho je - za určitých okolností - naprosto správná věta: Člověk si svými zmatenými myšlenkami sám způsobuje svou pomatenost, to znamená nemoc mozku. Takovou větu je však třeba nejprve pochopit, než ji člověk začne kritizovat. A současnému lékařství - samozřejmě ne všem lékařům - chybí prostředky na to, aby ji pochopila. Ovšem člověk jako theosof by měl být trpělivý. Pouhým odsouzením lékařského umění a jeho materialismu nevykoná vůbec nic. Theosof by měl poznat, proč ho dnešní lékař nemůže pochopit; zatímco on tohoto lékaře zcela jistě pochopit může.

R. Steiner: Ober Geisteskrankheiten; uveřejněno v časopisu Lucifer - Gnosis, červenec 1904, později zahrnuto ve svazku Lucifer-Gnosis, GA 34, str. 363nn.

Rudolf Steiner

GA 34